

Số: /BC-BYT

Hà Nội, ngày tháng 12 năm 2024

BÁO CÁO

Đánh giá tác động của chính sách trong dự thảo
Quyết định của Thủ tướng Chính phủ quy định chế độ hỗ trợ hàng tháng
đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản

I. Xác định vấn đề

1. Bối cảnh xây dựng chính sách

Đội ngũ nhân viên y tế thôn, ấp, bản, làng, buôn, sóc, tổ dân phố, khóm (gọi chung là y tế thôn, bản) là người có trình độ chuyên môn về y tế, thực hiện nhiệm vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu cho người dân trên địa bàn, là cánh tay nối dài của ngành y tế. Duy trì đội ngũ nhân viên y tế thôn bản và xây dựng các chế độ chính sách cho nhân viên y tế thôn bản là rất cần thiết trong giai đoạn hiện nay nhằm thực hiện có hiệu quả các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước góp phần thực hiện công tác chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới; đặc biệt trong bối cảnh dịch bệnh nguy hiểm luôn luôn có nguy cơ bùng phát, lây lan trong cộng đồng cần phải được phát hiện sớm, truy vết, giám sát chặt chẽ; đồng thời đẩy nhanh tiến độ thu hẹp khoảng cách về tình trạng sức khỏe, dinh dưỡng, tử vong bà mẹ và tử vong trẻ em giữa các vùng, miền, góp phần bảo đảm tính công bằng trong chăm sóc sức khỏe, an sinh xã hội, an ninh quốc phòng.

Ngày 11/5/2009, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg quy định về chế độ phụ cấp đối với nhân viên y tế thôn, bản, trong đó quy định: Mỗi thôn, bản được bố trí từ 01 đến 02 nhân viên y tế, căn cứ vào quy mô dân số và địa bàn hoạt động; trong thời gian công tác, nhân viên y tế thôn, bản được hưởng phụ cấp hàng tháng; mức phụ cấp bằng 0,5 và 0,3 so với mức lương tối thiểu chung.

Thực hiện Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg và các chính sách về y tế thôn, bản, đội ngũ nhân viên y tế, các địa phương đều có nhân viên y tế thôn bản. Đến năm 2017, đã có 98,58% thôn, bản có nhân viên y tế thôn bản hoạt động; tuy nhiên đến năm 2019, tỷ lệ thôn, bản, tổ dân phố có nhân viên y tế hoạt động chỉ đạt 58,69%; trong số 7.221 thôn bản đang thuộc diện khó khăn về công tác chăm sóc sức khỏe sinh sản thì tỷ lệ cô đỡ thôn bản đã được đào tạo đạt 36,44%; trong đó, có 23,57% thôn, bản có cô đỡ thôn bản hoạt động và 67,09% cô đỡ thôn bản

đang hoạt động được hưởng phụ cấp theo Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg. Trong thời gian qua, đội ngũ y tế thôn, bản, cô đỡ thôn, bản đã thực hiện đầy đủ các nhiệm vụ theo quy định; cô đỡ thôn bản đã thực hiện được nhiều hoạt động như khám thai, tư vấn chăm sóc thai nghén, phát hiện thai có nguy cơ vận động đến cơ sở y tế và chuyển tuyến, xử trí hiệu quả các trường hợp đẻ tại nhà, chăm sóc sau sinh... chưa ghi nhận trường hợp tử vong mẹ, tử vong trẻ sơ sinh nào có liên quan đến hoạt động của mạng lưới cô đỡ thôn, bản; các hoạt động trên đã được các già làng, trưởng bản đánh giá cao và được đồng bào dân tộc thiểu số tin tưởng, chấp nhận.

Bên cạnh những kết quả đạt được, kết quả triển khai cho thấy, Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg còn một số tồn tại hạn chế:

- Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg ngày 11/5/2009 của Thủ tướng Chính phủ: Phạm vi áp dụng quy định mỗi thôn, bản được bố trí từ 01 đến 02 nhân viên y tế, căn cứ vào quy mô dân số và địa bàn hoạt động; trong khi đó, *mức phụ cấp đối với nhân viên y tế thôn, bản lại không áp dụng đối với nhân viên y tế thôn, bản tại các tổ dân phố thuộc các phường, thị trấn*; do đó, đã xuất hiện tình trạng nhân viên y tế ở các tổ dân phố thuộc phường, thị trấn không tham gia hoạt động vì không thuộc phạm vi, đối tượng áp dụng mà do địa phương tự cân đối và vận dụng chi trả phụ cấp.

- Chế độ phụ cấp hàng tháng đối với nhân viên y tế thôn bản theo Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg đã được cải thiện so với giai đoạn trước đây, đã động viên, khuyến khích đội ngũ nhân viên y tế thôn bản hoạt động, duy trì ổn định đội ngũ và tăng cường khả năng thực hiện các chương trình y tế ở địa phương; tuy nhiên, trong giai đoạn hiện nay thì mức phụ cấp hàng tháng bằng 0,5 và 0,3 so với mức lương cơ sở chưa thực sự đáp ứng để động viên khuyến khích đội ngũ này hoạt động, nhiều nhân viên y tế thôn, bản đã bỏ việc, hoặc không còn nhiệt tình tham gia các hoạt động để làm việc khác lo cuộc sống gia đình, bản thân.

- Năm 2019, Chính phủ ban hành Nghị định số 34/2019/NĐ-CP ngày 24/4/2019 sửa đổi, bổ sung một số quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố; tiếp đó 2023, Chính phủ ban hành Nghị định số 33/2023/NĐ-CP ngày 10/6/2023 quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố quy định: *"Người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố có không quá 03 chức danh (bao gồm Bí thư chi bộ, Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng Ban công tác Mặt trận)* được hưởng phụ cấp hàng tháng. Có địa phương đã quyết định cho nhân viên y tế thôn bản nghỉ việc và giao nhiệm vụ cho 1 trong 3 chức danh quy định tại Nghị định số 33/2023/NĐ-CP kiêm nhiệm phụ trách đã ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động, thiếu bền vững, lãng phí vì 03 chức

danh trên được bầu theo nhiệm kỳ, trong khi đó tiêu chuẩn của nhân viên y tế thôn bản phải có trình độ chuyên môn chuyên ngành và được đào tạo theo quy định; trong khi việc thực hiện theo phương thức bồi dưỡng khi trực tiếp tham công việc không có tính khả thi.

Việc ban hành Quyết định quy định chế độ hỗ trợ hàng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản thay thế Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg thời điểm hiện nay là cần thiết, đó là cơ sở để các địa phương ban hành các quy định và thực hiện chế độ hỗ trợ hàng tháng đối với đội ngũ nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản để đảm bảo duy trì ổn định nhân lực thực hiện nhiệm vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu tại địa phương.

2. Mục tiêu xây dựng chính sách

- Tiếp tục cụ thể hóa chủ trương của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước về y tế nói chung về chế độ hỗ trợ đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản.

- Duy trì ổn định và phát triển đội ngũ nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản đảm bảo công tác chăm sóc sức khỏe ban đầu cho nhân dân.

II. Đánh giá tác động của chính sách

Việc ban hành Quyết định quy định chế độ hỗ trợ hàng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản có những tác động cụ thể như sau:

2.1. Chính sách 1: Đối tượng nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản được hưởng hỗ trợ hàng tháng.

a) Xác định vấn đề: Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg ngày 11/5/2009 của Thủ tướng Chính phủ quy định phạm vi áp dụng quy định mỗi thôn, bản được bố trí từ 01 đến 02 nhân viên y tế, căn cứ vào quy mô dân số và địa bàn hoạt động; trong khi đó, *mức phụ cấp đối với nhân viên y tế thôn, bản lại không áp dụng đối với nhân viên y tế thôn, bản tại các tổ dân phố thuộc các phường, thị trấn*; do đó, đã xuất hiện tình trạng nhân viên y tế ở các tổ dân phố thuộc phường, thị trấn không tham gia hoạt động vì không thuộc phạm vi, đối tượng áp dụng tại Quyết định mà do địa phương tự cân đối và vận dụng chi trả phụ cấp.

b) Mục tiêu giải quyết vấn đề: đảm bảo quyền lợi cho tất cả nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản làm công tác chăm sóc sức khỏe ban đầu cho người dân.

c) Các giải pháp thực hiện chính sách

- Phương án 1: Đề xuất tất cả nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản đều được hưởng hỗ trợ hàng tháng.

+ Tác động tích cực: Đảm bảo quyền lợi chính đáng cho tất cả nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản làm việc tại các địa phương trên cả nước đều được hưởng mức hỗ trợ hằng tháng. Chính sách này góp phần động viên, tạo động lực đối với đội ngũ nhân viên y tế làm việc tại các tổ dân phố (trước đây không được hưởng phụ cấp theo Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg), góp phần duy trì ổn định và nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của đội ngũ nhân viên y tế làm việc tại các tổ dân phố nói riêng và của mạng lưới nhân viên y tế thôn, tổ dân phố trong toàn quốc nói chung.

+ Tác động tiêu cực: khi thực hiện chính sách này sẽ làm tăng ngân sách của địa phương cần sử dụng để thực hiện chi trả phụ cấp hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản.

- Phương án 2: Giữ nguyên như quy định tại Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg không áp dụng mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế làm việc tại các tổ dân phố.

+ Tác động tích cực: Không làm tang ngân sách nhà nước khi thực hiện chi trả phụ cấp hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, bản; cô đỡ thôn, bản.

+ Tác động tiêu cực: Nhân viên y tế ở các tổ dân phố thuộc phường, thị trấn không tham gia hoạt động vì không được hưởng mức hỗ trợ hằng tháng, không có nguồn thu nhập đảm bảo duy trì cuộc sống của bản thân và gia đình.

- Qua phân tích các mặt tích cực và hạn chế, Bộ Y tế đề xuất phương án 1 tất cả nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản đều được hưởng hỗ trợ hằng tháng, mức hỗ trợ tính tùy theo địa bàn hoạt động.

2.2. Chính sách 2: Mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản.

a) Xác định vấn đề:

Nghị định số 33/2023/NĐ-CP ngày 10/6/2023 của Chính phủ quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố quy định: “Người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố có không quá 03 chức danh (bao gồm Bí thư chi bộ, Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng Ban công tác Mặt trận) được hưởng phụ cấp hàng tháng. Trường hợp Luật có quy định khác thì thực hiện theo quy định của luật đó. Người trực tiếp tham gia hoạt động ở thôn, tổ dân phố ngoài 03 chức danh quy định tại khoản 6 Điều này được hưởng hỗ trợ hàng tháng”. Vì vậy, Có địa phương đã quyết định cho nhân viên y tế thôn bản nghỉ việc và giao nhiệm vụ cho 1 trong 3 chức danh quy định tại Nghị định số 33/2023/NĐ-CP kiêm nhiệm phụ trách đã ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động, thiếu bền vững, lãng phí vì 03 chức danh trên được bầu theo nhiệm kỳ, trong khi đó tiêu chuẩn của nhân viên y tế thôn bản phải

có trình độ chuyên môn chuyên ngành và được đào tạo theo quy định; trong khi việc thực hiện theo phương thức bồi dưỡng khi trực tiếp tham công việc không có tính khả thi.

Theo Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg, mức phụ cấp 0,5 và 0,3 đối với nhân viên y tế thôn, bản là thấp trong giai đoạn hiện nay đã ảnh hưởng đến độ bao phủ thôn bản có nhân viên y tế hoạt động, do vậy nhiều nhân viên y tế bỏ việc, không tham gia hoạt động vì lý do không được hưởng chế độ phụ cấp (y tế tổ dân phố).

b) Mục tiêu của việc quy định chế độ hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản là căn cứ để các địa phương quy định mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhóm đối tượng này nhằm đảm bảo việc thực hiện chế độ chính sách đảm bảo đời sống, duy trì phát triển mạng lưới nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản ở các địa phương trên toàn quốc.

c) Các giải pháp thực hiện chính sách

- Phương án 1: Đề xuất mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản bằng 0,7 và 0,5 so với mức lương cơ sở được quy định như sau: Mức 0,7 áp dụng đối với nhân viên y tế thôn bản, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản làm việc tại thôn, bản có từ 350 hộ gia đình trở lên; các thôn, bản tại các xã vùng khó khăn theo Quyết định số 1010/QĐ-TTg ngày 10 tháng 8 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ ban hành danh mục các đơn vị hành chính thuộc vùng khó khăn; các tổ dân phố, khu phố có từ 500 hộ gia đình trở lên; mức 0,5 áp dụng đối với nhân viên y tế thôn bản, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản làm việc tại thôn, bản, tổ dân phố còn lại.

+ Tác động tích cực: không làm xáo trộn, thay đổi cách tính mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản như quy định trước đây tại Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg và phù hợp với quy định về việc tính lương, phụ cấp và các khoản hỗ trợ đối với công chức, viên chức, người lao động làm việc tại các cơ sở công lập. Phương án này cũng quy định tang mức hỗ trợ hằng tháng so với trước đây, tạo động lực tích cực đến đội ngũ nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản giúp duy trì ổn định và phát triển đội ngũ góp phần nâng cao chất lượng công tác chăm sóc sức khỏe ban đầu cho người dân.

+ Tác động tiêu cực: Do quy định tang mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản như quy định trước đây tại Quyết định số 75/2009/QĐ-TTg nên sẽ cần tang kinh phí địa phương khi thực hiện chính sách này. Ngoài ra, khi thực hiện Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 21/5/2018, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về cải cách chính sách tiền lương đối với cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng

vũ trang và người lao động trong doanh nghiệp, không còn mức lương cơ sở sẽ ảnh hưởng đến việc thực hiện chính sách.

- Phương án 2: Đề xuất mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố theo mức lương tối thiểu vùng, cụ thể nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản được hưởng mức hỗ trợ hằng tháng như sau:

+ Tác động tích cực: Việc tính mức hỗ trợ hằng tháng theo mức lương tối thiểu vùng đã đảm bảo các vấn đề về đặc thù vùng miền. Khi tính mức hỗ trợ theo mức lương tối thiểu vùng sẽ không bị ảnh hưởng khi thực hiện Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 21/5/2018, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về cải cách chính sách tiền lương đối với cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang và người lao động trong doanh nghiệp, không còn mức lương cơ sở sẽ ảnh hưởng đến việc thực hiện chính sách.

+ Tác động tiêu cực: chưa phù hợp với quy định về tính lương, phụ cấp và các khoản hỗ trợ đối với công chức, viên chức, người lao động làm trong các cơ quan nhà nước và các đơn vị sự nghiệp, cơ sở công lập.

- Qua phân tích, đánh giá, Bộ Y tế đề xuất lựa chọn phương án 1 tính mức hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản bằng 0,5 hoặc 0,7 so với mức lương cơ sở để làm căn cứ cho các địa phương thực hiện chế độ chính sách với nhóm đối tượng này.

Trên đây là báo cáo của Bộ Y tế về đánh giá tác động của chính sách trong Quyết định của Thủ tướng Chính phủ quy định chế độ hỗ trợ hằng tháng đối với nhân viên y tế thôn, tổ dân phố; cô đỡ thôn, bản. ✓

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Lưu: VT, TCCB.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Đỗ Xuân Tuyên